

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

GAZLI İÇECEKLERİN ÇEŞİTLERİ

Milli Eğitim Bakanlığı
Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
Ankara 2006

Gazlı içecekler ürettikleri maddelere, üretimlerinde kullanılan meyvelerin oranlarına ve içerisindeki aroma maddelerine göre çeşitli gruplara ayrılırlar. Bunlar;

Gazozlar:

- Meyve aromalı gazozlar
- Bitki aromalı gazozlar

Sodalar:

- Doğal maden suyu kaynak sodası
- Yapay soda
- Meyve aromalı soda

Kola

Tonik

Malt içecekleri

Gazozlar

Meyve aromalı gazozlar:

Meyve suyu, püresi veya bunların konsantresinin içilebilir özellikteki su, şeker, izin verilen katkı ve aroma maddeleri ile tekniğine göre gazlı olarak hazırlanan içeceklerdir.

Meyveli Gazoz; içerisinde en az % 6 meyve suyu ve % 7 şeker (sakkaroz) içeren gazozdur. Yapımında kullanılan meyve suyuna göre portakallı gazoz, mandalinalı gazoz vb. olarak adlandırılır.

Meyve Aromalı Gazoz; içerisinde en az % 2 meyve suyu ve yeteri kadar meyve aroması içeren gazozdur.

Hazırlanmasında kullanılan meyve suyunun cinsine göre çilek aromalı, böğürtlen aromalı, ahududu aromalı gazoz vb. isimlerle anılırlar.

Bitki Aromalı Gazoz; yapımında çeşitli bitkilerin ekstrakt veya aroması kullanılan gazozdur. Sade gazoz olarak bilinir. Karışık aromalı gazoz ise değişik bitki ve meyve aromalarıyla hazırlanan sade gazozdur.

Kola; içilebilir özellikteki su, şeker, kafein, diğer bileşenler ve izin verilen katkı maddeleri ve kendine özgü aroma maddeleri ile tekniğine göre hazırlanan ve karbondioksit ile gazlandırılmış olan içecektir. Saf karamel ile renklendirilir. Litresinde en çok 0,6 g. kola(fosforik asit Po) ve 0,15 g. kafein ve %7 şeker (sakkaroz) içerir.

Doğal maden suyu kaynak sodası

Çözünmüş halde mineral ve gaz içeren kaynak suları maden suyu adı altında toplanır. Maden suyu, içerdiği tüm mineraller ve karbondioksit gazı ile birlikte yer altındaki çatlaklardan yol bularak yeryüzüne çıkar ve tamamen "doğaldır". Maden suyu sodası olarak da ifade edilir.

Maden suyu yerin en derin katmanlarından çıkar ve çıktığı yerin jeolojik özelliklerini taşır. Magmadan aldığı karbondioksit gazının basıncı vasıtasıyla yeryüzüne çıkarlar.

Yeryüzüne çıkarken geçtikleri katmanlardan mineralleri de alarak yol alırlar. Doğal suların içerdiği zengin mineraller vücudumuzda vitaminlerin fonksiyonlarına yardımcı olurlar.

İçerisindeki çözünmüş katı madde içeriği 250 ppm'den az olan sulardır. İçme suyu olarak veya meyve suyu, şurup ve alkollü içkilere karıştırmak için kullanılır.

Maden suyu kapağı açılmaz ise kesinlikle bozulmaz. Ürnlere son kullanma tarihi konulmasının tek nedeni, dolumdan sonra belirli bir süre geçtiği zaman sadece kapak ve ambalajdan dışarıya karbondioksit gazı kaçması ve azalmasıdır.

Yapay soda; içilebilir özellikteki su, sodyum bikarbonat veya izin verilen mineral tuzu, katkı ve aroma maddeleri ile tekniğine göre hazırlanan ve karbondioksit ile gazlandırılmış olan içecektir. İçilebilir nitelikteki herhangi bir suya karbondioksit eklendiğinde soda yapmış oluruz.

Maden suyu ile soda arasındaki fark şudur. Maden suyunda karbondioksit gazı doğal olarak bulunmakta iken sodada daha sonradan ilave edilmiştir. Ayrıca maden suları yer altındaki kaynaklarında yeryüzüne çıkarken geçtikleri katmanların minerallerini de alır. Bu durumda maden suyu mineralce çok zengin iken soda mineral içermez.

Maden suyu ve soda, mideyi rahatlatma özelliğine sahiptir. Karbondioksit gazı dilimiz ile temas ettiğinde geçici olarak tat algılayıcılarını uyuşturduğu için içimi kolaylaştırmaktadır. Gazlı içecek üretiminde çok özel proseslerle üretilen ve % 99,99 saflıkta gıda üretimi için özel karbondioksit gazı kullanılır. İçeceğe sağladığı kolay yutma özelliğinin yanı sıra karbondioksit gazının önemli bir faydası da içinde bulunduğu içeceklerde bakteri ve mikrop üremesine izin vermediği için tüketiciler açısından güvenli olmasıdır.

Renksiz ve güneşten etkilendiği için genellikle yeşil veya kahverengi şişelerde ambalajlanarak piyasaya sürülürler.

Meyve aromalı soda: Maden sularına ve sodaya değişik meyve aromalarının ilave edilmesiyle elde edilen

İeceklerdir. Ürünü çeşitlendirmek amacıyla piyasaya sürülen meyve aromalı sodaların; elma, vişne, ilek, ananas, böğürtlen, limon, mandalina, portakal, şeftali, tropik, kavun, kivi, muz vb. birçok çeşidi vardır. Doğal tatlandırıcı olarak meyvenin kendisinden elde edilmekte olan glukoz şurubu kullanılmaktadır.

Ülkemizde piyasada olan bazı yerli ve yabancı markalar şunlardır.

YERLİ: İTHAL:

Freşa Clearly Canadian
Akmina Perrier
Uludağ Frutti San Pelegrino
Sırma Welch
Anatolya Fontana
Sarıkız Bloom
Kızılay Mac B

Tonik

İçilebilir özellikteki su, şeker, kinin veya narincin, diğeri bileşenler ve izin verilen katkı ve aroma maddeleri ile tekniğine göre hazırlanan ve karbondioksit ile gazlandırılmış olan acı gazodur. En az % 6 şeker (sakkaroz) ile litresinde en çok 90 miligram kinin tuzu veya narincin bulunur. Hazırlanmasında meyve suyu kullanılıp kullanılmadığına göre sade, limonlu, greyfurtlu vb. Çeşitleri vardır. Genellikle sek olarak tüketilmekten ziyade değışik karışım ve kokteyllerin yapımında yardımcı içecek olarak kullanılır.

Malt içecekleri

Çimlendirilerek kavru lan tahıllara malt denir. Bunlardan elde edilen içeceklerdir. İei oluşturan şıra mayalı olmadığı için, içecek alkol içermez. Tahıllardan özellikle de arpadan elde edilen malt içecekleri B vitamini bakımından zengindirler. Elma, nar, şeftali vb. meyvelerle aromalandırılarak piyasaya sürülür. Soğuk olarak tüketilen içeceklerdir. Mayasız oldukları için içerisine buz katılabilir. Alkolsüz malt içecekleri, alkolsüz bira ile aynı değıldir, Aralarındaki en önemli fark, alkolsüz malt içeceklerinin tatlı ve daima koyu renkli olmasıdır. Fermantasyonu biradan farklıdır.